

Znaczenie wpisu do CEIDG

Zgłoszenie i wpis do ewidencji działalności gospodarczej stanowi podstawę rozpoczęcia działalności gospodarczej w rozumieniu jej legalizacji i nie jest czynnością tożsamą z podjęciem takiej działalności. Dokonując oceny, czy podmiot prowadzi działalność, należy uwzględnić wszystkie zgromadzone dowody.

Tak orzekł Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 21 stycznia 2015 r., II GSK 2053/13.

Wobec skarżącej została wydana przez dyrektora oddziału NFZ decyzja stwierdzająca istnienie obowiązku ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu prowadzenia działalności pozarolniczej od 11 (...) 2001 r. do 3 (...) 2011 r. Decyzja podtrzymana została przez organ odwoławczy (prezesa NFZ). Skarżąca posiadała wpis do ewidencji działalności gospodarczej od 11 (...) 2001 r., ze wskazaniem daty rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej na dzień wpisu. Wpis został wykreślony z ewidencji 4 (...) 2011 r. Organ ustalił, iż w latach 2001–2010 skarżąca wykazywała przychody z tytułu działalności gospodarczej, których uzyskiwanie uzasadniła efektem zaszłości zaistniałych w spółce przed 2001 r., tj. egzekucji komorniczych prowadzonych przez spółkę cywilną przed 2001 r. w stosunku do dłużników. Bezsprzeczne jest, iż skarżąca wykazywała w zeznaniach podatkowych za lata 2001–2010 przychody z tytułu działalności, oświadczając, iż nie stanowią one przychodów z działalności gospodarczej sensu stricto, tj. nie są skutkiem czynności biznesowej, gdyż czynności takie nie były podejmowane w latach 2001–2011. Zdaniem organu długotrwałe utrzymywanie aktywnego wpisu do ewidencji stanowi wyraz woli kontynuacji tej działalności, a egzekucja wierzytelności powstałych w ramach działalności mieści się w pojęciu jej wykonywania. W okresie prowadzenia pozarolniczej działalności skarżąca podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności spełniała warunki do objęcia wyłącznie obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym.

Skarżąca, nie widząc konieczności uiszczania składek na ubezpieczenie z tytułu prowadzenia działalności, wniosła skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, który uznał ją za zasadną. Sąd uznał, że podstawowe znaczenie dla objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym ma rzeczywiste wykonywanie działalności. Wywodzenie daleko idących konsekwencji z długotrwałego utrzymywania wpisu do ewidencji nie jest uprawnione, bo okres prowadzenia działalności wynikający z wpisu do ewidencji może być korygowany poprzez dowody przedstawione przez osobę, która zaprzecza, iż faktycznie prowadziła ją w całym okresie objętym wpisem. Zgłoszenie i wpis do ewidencji stanowi jedynie podstawę rozpoczęcia działalności w rozumieniu jej legalizacji i nie jest czynnością tożsamą z jej podjęciem.

Prezes NFZ wniósł skargę kasacyjną, która została oddalona. Naczelny Sąd Administracyjny podzielił stanowisko zajęte przez sąd I instancji.

Komentarz eksperta

Monika Spotowska, [advokat Warszawa](#), [doradca podatkowy Warszawa](#), Senior Associate w Rödl & Partner

Zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby prowadzące działalność pozarolniczą, z wyłączeniem osób, które zawiesiły jej wykonywanie na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Art. 14 ust. 1–3 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej stanowi, że przedsiębiorca może podjąć działalność gospodarczą w dniu złożenia wniosku o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Przedsiębiorca ma prawo określić późniejszy dzień podjęcia działalności niż dzień złożenia wniosku.

W orzecznictwie utrwalony jest pogląd, że z punktu widzenia podlegania obowiązkowi ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego nie ma znaczenia, czy i od kiedy podmiot stał się przedsiębiorcą, lecz wyłącznie to, czy faktycznie prowadzi działalność. Nadawanie takiego znaczenia wykazanemu w ewidencji działalności okresowi bez możliwości jego weryfikowania na podstawie ustaleń faktycznych co do prowadzenia działalności nie jest zasadne. Zgłoszenie i wpis do ewidencji działalności gospodarczej stanowią bowiem jedynie podstawę prawną jej rozpoczęcia i nie są równoznaczne z jej podjęciem. Choć wpis do ewidencji może być traktowany jako okoliczność o istotnym znaczeniu, to jednak nie jest to okoliczność decydująca o prowadzeniu działalności. Dla ustalenia okresów podlegania obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego decydujące są okresy faktycznego prowadzenia działalności, a nie daty dokonania wpisu bądź wykreślenia z ewidencji (wyrok NSA z 25 kwietnia 2014 r., II GSK 262/13; wyrok NSA z 8 stycznia 2014 r.; II GSK 1620/12; wyrok NSA z 18 stycznia 2011 r., II GSK 22/10).

Wskazanie przez przedsiębiorcę daty rozpoczęcia działalności, która podlega wpisowi do ewidencji, skutkuje powstaniem domniemania faktycznego, że z tą datą została ona podjęta i była prowadzona aż do czasu jej wykreślenia z ewidencji. Jednak takie domniemanie ma znaczenie wyłącznie dowodowe, które może zostać obalone w toku postępowania wyjaśniającego. W związku z tym, wobec odmiennych twierdzeń strony popartych dowodami, nie można bezkrytycznie utożsamiać wpisu do ewidencji z jej faktycznym prowadzeniem. Chodzi nie tylko o formalne – potwierdzone wpisem do ewidencji – lecz także o faktyczne wykonywanie pozarolniczej działalności. Wykonywanie działalności gospodarczej obejmuje nie tylko faktyczne realizowanie bezpośrednio samych usług, ale też wykonywanie czynności o charakterze przygotowawczym, pozostających w związku z działalnością usługową, a zmierzających do stworzenia warunków do jej wykonywania, takich jak poszukiwanie klientów, zamieszczanie ogłoszeń, załatwianie spraw urzędowych. Przy dokonywaniu oceny należy uwzględnić okoliczności sprawy, w tym zamiar osoby prowadzącej działalność. Brak odnotowania w ewidencji przerwy lub zawieszenia prowadzenia działalności nie dowodzi jeszcze, że jest ona faktycznie prowadzona. Również w razie oceny, czy zaprzestano prowadzenia działalności gospodarczej, należy mieć na uwadze inne zdarzenia niż jej formalna likwidacja, także subiektywne, tzn. zamiar zaprzestania prowadzenia tej działalności (wyroki SN z 17 lipca 2003 r., II UK 111/03, i z 25 listopada 2005 r., I UK 80/05, oraz wyroki NSA z 30 kwietnia 1997 r., III SA 46/96, i z 15 listopada 2006 r., II GSK 191/06). Wpisu do ewidencji nie można utożsamiać z faktycznym prowadzeniem działalności gospodarczej. Organy rentowe zobowiązane są do dokonania dogłębnej analizy stanu faktycznego. Natomiast osoby, które rejestrują działalność, muszą mieć na względzie spór z ZUS lub NFZ w przypadku braku składek za okresy, w których widniały w CEIDG jako przedsiębiorcy. Warto więc dbać o aktualizowanie wpisów do ewidencji, w tym zgłaszanie okresów zawieszenia działalności, a w przypadku trwałego zaprzestania prowadzenia działalności – wykreślić ją z CEIDG.

Źródło: <http://www.archiwum.rp.pl/artukul/1305200-Znaczenie-wpisu-do-CEIDG.html#.V2uSI5f3Dc>